

УДК 378:316

Попович В.М.¹

Кузьміна М.О.²

¹ д-р філос. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² асп. НУ «Запорізька політехніка»

ОСОБЛИВОСТІ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «231- СОЦІАЛЬНА РОБОТА»

Дослідження, присвячені феномену формування професійної компетентності, останнім часом отримали велику популярність у всьому світі. Стали вивчатися проблеми планування і реалізації кар'єри, розглядаються питання наукового супроводу професійної компетентності і прогнозування його успішності, розробляються практичні програми набуття компетентностей. На сьогоднішній день, вибір кар'єри є одним з найбільш значущих рішень, що приймаються людиною в своєму житті, тому що всі подальші досягнення в тій чи іншій сфері життєдіяльності безпосереднім чином залежать від відповідності між особистістю і характером роботи, а також від сумісності особистісних очікувань в області майбутньої роботи з можливостями організації.

Відзначимо, що час навчання у закладі вищої освіти є одним з найбільш значущих періодів розвитку професійної компетентності. В даний період активний процес постановки кар'єрних цілей і розробки планів і для нього характерним є придбання конкретних уявлень, пов'язаних з професійним і особистісним майбутнім, з вимогами, що пред'являються конкретної професії. Найважливішими цінностями для студентів-випускників

стає робота за фахом, можливість робити все по-своєму і не бути обмеженими правилами організації, отримання роботи, яка дасть максимум свободи і автономії у виборі змісту занять, часу його виконання, набутті можливості зробити щось повністю за своєю ініціативою і ін.

В результаті проведеного нами дослідження особливостей формування професійних компетентностей студентів спеціальності «231 – Соціальна робота» на етапі завершення бакалаврату було визначено, що для ефективної побудови кар'єри необхідний усвідомлений адекватний вибір напрямку професійного розвитку. У період студентства майбутні фахівці виробляють життєві плани, що представляють собою сукупність шляхів, засобів і методів досягнення життєвих цілей, висунутих на майбутній процес життя. Ці шляхи і засоби визначаються, з одного боку, об'єктивними умовами, з іншого боку – кар'єрними, сімейними та іншими орієнтаціями особистості, що лежать в основі формування змістовно і хронологічно узгоджених життєвих і професійних планів.

Проведене дослідження професійної компетентності студентів спеціальності «231 – Соціальна робота» на етапі завершення бакалаврату дозволило підтвердити висунуту гіпотезу про те, що професійної компетентності мають ряд своєрідних властивостей на етапі навчання на останньому курсі: виявлено, що для студентської аудиторії властиві типові кар'єрні орієнтації, які відображають соціально-економічне становище суспільства, і пріоритетні кар'єрні орієнтації, обумовлюється від орієнтації і часу професійної підготовки; підтверджено, що в студентському віці професійної компетентності не усвідомлюються в повному обсязі, що є віковими особливостями самосвідомості; рівень усвідомленості найважливішою професійної компетентності змістовно визначає спрямованість професійного самовдосконалення студентів.

Проблема формування професійної компетентності сучасних випускників закладів вищої освіти полягає в тому, що в ході реформації системи вищої освіти змінюється сам вигляд студентства: формується новий тип особистості, орієнтований на індивідуалізм, в системі пріоритетів лідируючі позиції займають пріоритети приватного інтересу, розрахунок тільки на свої сили, підвищується цінність багатства. Тобто у сучасних студентів формується нова система ціннісних орієнтацій, яка диктується ринковою економікою. Отже, існує висока ймовірність виникнення суперечності між власними кар'єрними орієнтаціями і суспільно декларованими пріоритетами.